

Code van goede praktijk bodembescherming

VERSIE juli 2024

INHOUD

1	INLEIDING	4
2	WETTELIJK KADER.....	6
3	DEFINITIES, ACTIEGRENZEN EN OPTIMALE ZONES.....	8
3.1	Definities	8
3.2	Actiegrenzen voor het organischekoolstofgehalte	8
3.3	Actiegrenzen voor de zuurtegraad.....	8
3.4	Optimale zone voor de zuurtegraad	9
4	OPSTELLEN ADVIES ORGANISCHEKOOLOSTOFGEHALTE	10
5	RAPPORTERING	20
	BIJLAGE 1 : VOORBEELD VAN ADVIESRAPPORT	21

OVERZICHT TABELLEN

Tabel 1 : Actiegrenzen voor organische koolstof in functie van de textuur	8
Tabel 2 : Actiegrenzen voor de zuurtegraad in functie van de textuur	8
Tabel 3 : Optimale zone voor de zuurtegraad in functie van de textuur	9
Tabel 4 : Gemiddelde jaarlijkse afbraak van organische koolstof in de bouwvoor (zand: 27,5 cm, zandleem: 30 cm, leem 25 cm en klei 30 cm) voor bodems rond de actiegrens voor organische koolstof.....	10
Tabel 5 : Verplichte minimale jaarlijkse aanbreng van effectieve organische koolstof bij een organischekoolstofgehalte onder de actiegrens.....	10
Tabel 6 : Lijst van gewassen (Tabel verzamelaanvraag 2024), gesorteerd volgens hun teeltcode en met een vastgelegd tijdstip voor inzaai groenbedekker, met hun aanvoer van effectieve organische koolstof per hectare.	11
Tabel 7 : Lijst van groenbedekkers (Tabel verzamelaanvraag 2024) met hun aanvoer van effectieve organische koolstof per hectare. De aanvoer is gedifferentieerd in functie van het zaaitijdstip (zie Tabel 6).....	18
Tabel 8 : Lijst van mestsoorten met hun aanvoer van effectieve organische koolstof (EOC) per 10 ton vers materiaal, gesorteerd volgens afnemende aanvoer van effectieve organische koolstof per 10 ton vers materiaal	19
Tabel 9 : Lijst van bodemverbeterende middelen met hun aanvoer van effectieve organische koolstof (EOC) per 10 ton vers materiaal, gesorteerd volgens afnemende aanvoer van effectieve organische koolstof per 10 ton vers materiaal.....	19

1 INLEIDING

De hervorming van het Gemeenschappelijk Landbouwbeleid (GLB) in 2003 betekende een fundamentele ommezwaai van het gevoerde landbouwbeleid in de EU. Met de invoering van de bedrijfstoelageregeling en het opleggen van randvoorwaarden voor het verkrijgen van Europese steun, beoogde het beleid de landbouw in de EU marktgericht, meer concurrentieel en duurzamer te maken en tevens te zorgen voor de nodige inkomensstabiliteit.

Met ingang van 1 januari 2015 trad een volgende hervorming van het GLB in werking. Deze hervorming bouwde verder op de eerder ingeslagen weg waarbij o.a. nog meer aandacht ging naar een meer duurzame landbouwproductie. In dat opzicht werd het principe van de randvoorwaarden behouden, weliswaar in een licht gewijzigde en vereenvoudigde vorm.

Op 1 januari 2023 is de volgende hervorming van het GLB in werking getreden. Dit GLB beoogt een effectieve, meer prestatiegerichte aanpak met meer flexibiliteit voor de lidstaten zodat het GLB beter aansluit bij de specifieke noden en eigenschappen van de regio. Een belangrijk punt is de verhoogde ambitie wat betreft het realiseren van milieu- en klimaatdoelstellingen. Een nieuwe groene architectuur van het GLB moet invulling geven aan deze hogere milieu- en klimaatambitie. De conditionaliteit, samen met de ecoregelingen, de agroklimaatmaatregelen en de beheerovereenkomsten, vormen de basispijlers van de nieuwe groene architectuur.

De conditionaliteit bouwt verder op de randvoorwaarden uit de vorige GLB-periode, maar om de hogere milieu- en klimaatambitie van het gemeenschappelijk landbouwbeleid waar te maken, zijn er enkele belangrijke wijzigingen aangebracht. Met het verdwijnen van de vergroeningsbetaling uit het vorige GLB zijn de voorwaarden voor het verkrijgen van de vergroeningsbetaling in de conditionaliteit geïntegreerd. Ook zijn er enkele nieuwe elementen toegevoegd. Alle landbouwers die rechtstreekse betalingen ontvangen of die steun krijgen voor het nemen van agromilieuklimaatmaatregelen, met inbegrip van de beheerovereenkomsten, moeten de verplichtingen opgenomen in de conditionaliteit naleven om eventuele sancties te vermijden.

Net zoals de randvoorwaarden van vroeger is de conditionaliteit opgebouwd uit enerzijds beheereisen voortvloeiend uit Europese richtlijnen en verordeningen en anderzijds normen voor een goede landbouw- en milieuconditie (GLMC-normen), met betrekking tot de volgende specifieke gebieden:

- a) klimaat en milieu, met inbegrip van water, lucht, grond en biodiversiteit van ecosystemen;
- b) volksgezondheid en gezondheid van planten;
- c) dierenwelzijn.

Binnen het specifieke gebied klimaat en milieu verdienen in het kader van deze code van goede praktijk de volgende normen en doelstellingen de nodige aandacht:

- a) de handhaving van het organisch bodemmateriaal (GLMC 3);
- b) bodembewerkingsbeheer om erosie tegen te gaan (GLMC 5);
- c) minimale bodembedekking (GLMC 6).

Met het oog op de bescherming van bodems in de meest kwetsbare periodes en het behoud van het bodempotentieel zijn er ook normen uitgewerkt voor respectievelijk minimale bodembedekking en gewasrotatie op bouwland, die in dit kader niet verder behandeld worden.

In het besluit van de Vlaamse Regering van 21 april 2023 tot vaststelling van de voorschriften voor de rechtstreekse betalingen aan landbouwers in het kader van het gemeenschappelijk landbouwbeleid

werden de GLMC-normen vastgelegd, waarbij de normen die invulling geven aan GLMC 3 en 5 een herbevestiging zijn van de gelijkaardige normen in het kader van de randvoorwaarden in het vorige GLB (zie § 2).

De voorliggende code van goede praktijk geeft een leidraad voor het opstellen van een advies voor de GLMC-norm 'handhaving van het organisch bodemmateriaal' met betrekking tot het organischekoolstofgehalte en de zuurtegraad (zie § 3) en legt per bodemtype de grenswaarden vast van de in bovenvermeld besluit bedoelde 'optimale zone' voor de zuurtegraad voor de GLMC-norm 'bodembewerkingsbeheer om erosie tegen te gaan'.

Voor de bemonstering en de analyse van het organischekoolstofgehalte en de zuurtegraad en de bepaling van de bodemtextuur wordt verwezen naar het "Compendium voor de monsterneming, meting en analyse in het kader van bodembescherming (BOC)"¹. Het advies is enkel rechtsgeldig wanneer een volgens VLAREL erkend laboratorium in de discipline bodem, deeldomein bodembescherming, de bemonstering en analyses heeft uitgevoerd.

¹ <https://emis.vito.be/nl/erkende-laboratoria/bodembescherming-gop/compendium-boc>

2 WETTELIJK KADER

Besluit van de Vlaamse Regering van 21 april 2023 tot vaststelling van de voorschriften voor de rechtstreekse betalingen aan landbouwers in het kader van het gemeenschappelijk landbouwbeleid.

HOOFDSTUK 4. - Conditionaliteit

(...)

Art. 53. Het is verboden om stoppels na het oogsten af te branden, behalve om fytosanitaire redenen.

Art. 54. De landbouwer laat de zuurtegraad en het organischekoolstofgehalte van een aantal van zijn percelen die geen grasland zijn of die geen permanente bedekking hebben, bepalen en hij kan de bijbehorende analyseresultaten voorleggen. Elk analyseresultaat is vijf jaar geldig vanaf de datum waarop de staalname is uitgevoerd.

Bij een te laag organischekoolstofgehalte volgt de landbouwer op de percelen in kwestie het advies dat is opgesteld op basis van de analyseresultaten. De landbouwer doet dat op een aantoonbare wijze. Als uit de analyseresultaten blijkt dat bepaalde percelen een te lage zuurtegraad hebben, worden die bekalkt.

De minister kan nader invullen op welke manier het advies, vermeld in het tweede lid, als aantoonbaar gevolgd beschouwd wordt.

Afhankelijk van zijn totale areaal landbouwgrond exclusief grasland en percelen die voor een permanente bedekking zorgen, namelijk teelten die het jaar rond bedekking bieden, meerjarige teelten en teelten met een permanente overkapping, kan de landbouwer per begonnen schijf van vijf hectaren minstens één geldig analyseresultaat voorleggen.

Het vereiste minimumaantal geldige analyses wordt naast de wijze, vermeld in het vierde lid, bijkomend begrensd door het aantal percelen landbouwgrond die geen grasland zijn of geen permanente bedekking hebben die de landbouwer heeft aangegeven.

De monsternemingen, de analyses van het organischekoolstofgehalte, de pH, de bodemtextuur van het bodemstaal en de opmaak van een landbouwkundig advies worden uitgevoerd door een laboratorium in de discipline bodem, deeldomein bodembescherming dat conform artikel 6, 5°, c) van het VLAREL van 19 november 2010 erkend is voor de monsternemingen en analyses in kwestie.

(...)

Art. 57. § 1. In dit artikel wordt verstaan onder Departement Omgeving: het departement, vermeld in artikel 29, § 1, van het besluit van de Vlaamse Regering van 3 juni 2005 met betrekking tot de organisatie van de Vlaamse administratie.

§ 2. De erosiegevoeligheid van een perceel wordt bepaald door de subentiteit van het Departement Omgeving, bevoegd voor bodembescherming.

Er zijn zes erosiegevoeligheidsklassen:

- 1° zeer hoog;
- 2° hoog;
- 3° medium;
- 4° laag;
- 5° zeer laag;
- 6° verwaarloosbaar.

De erosiegevoeligheid van een perceel wordt jaarlijks meegedeeld via de verzamelaanvraag.

Landbouwers die aan de hand van een analyse van een bodemstaal kunnen aantonen dat het organischekoolstofgehalte 1,7% of meer bedraagt en dat de pH zich in de optimale zone voor het bodemtype in kwestie bevindt overeenkomstig de Code van Goede Praktijk Bodembescherming, kunnen bij de bevoegde entiteit aanvragen om de erosiegevoeligheid van het perceel in kwestie dat geen blijvend grasland is, met één klasse te laten dalen. De monsterneming en analyse van het organischekoolstofgehalte, de pH en de bodemtextuur van het bodemstaal worden uitgevoerd door een erkend laboratorium in de discipline bodem, deeldomein bodembescherming als vermeld in artikel 6, 5°, c), van het VLAREL van 19 november 2010. De bodemanalyse heeft een geldigheidsduur van vijf jaar vanaf de datum waarop de staalname is uitgevoerd. De herklassering van een perceel loopt per kalenderjaar. De voormelde herklassering begint op 1 januari van het jaar waarin de aanvraag voor herklassering wordt goedgekeurd en eindigt op 31 december van het jaar dat voorafgaat aan de einddatum van de maximale geldigheidsduur van de bodemanalyse.

Als het perceel van vorm verandert, blijft de herklassering geldig als het perceel voor minstens 80% overlapt met het oorspronkelijke perceel waarop de staalname die de basis voor de herklassering vormde, is uitgevoerd.

De geldigheid van de analyse van een bodemstaal, vermeld in het vierde lid, vervalt als de subentiteit van het Departement Omgeving, bevoegd voor bodembescherming, kennis krijgt van een analyse die voldoet aan al de volgende voorwaarden:

- 1° de analyse is recenter dan de analyse die de landbouwer heeft ingediend;
- 2° de bemonstering is uitgevoerd door een erkend laboratorium in de discipline bodem, deeldomein bodembescherming als vermeld in artikel 6, 5°, c), van het VLAREL van 19 november 2010 of door de subentiteit van het Departement Omgeving, bevoegd voor bodembescherming;
- 3° de bemonsteringsdiepte is voor beide analyses gelijk;
- 4° de analyse is uitgevoerd door een erkend laboratorium in de discipline bodem, deeldomein bodembescherming als vermeld in artikel 6, 5°, c), van het VLAREL van 19 november 2010;
- 5° de analyse toont aan dat het organischekoolstofgehalte van het perceel in kwestie lager is dan 1,7% of dat de pH zich niet in de optimale zone voor het bodemtype in kwestie bevindt.

De subentiteit van het Departement Omgeving, bevoegd voor bodembescherming, brengt de landbouwer die het perceel, waarop de analyse betrekking heeft, in gebruik heeft, en de bevoegde entiteit ervan op de hoogte dat een analyse van een bodemstaal als vermeld in het vierde lid, niet meer geldig is. De herklassering van een perceel, gebaseerd op een analyse van een bodemstaal dat conform het zesde lid niet meer geldig is, eindigt op 31 december van het kalenderjaar waarin wordt meegedeeld dat de analyse in kwestie niet meer geldig is.

(...)

3 DEFINITIES, ACTIEGRENZEN EN OPTIMALE ZONES

3.1 DEFINITIES

De “Code van goede praktijk bodembescherming” geeft invulling aan de in het besluit van de Vlaamse Regering van 21 april 2023-vermelde begrippen “optimale zone voor de pH” (Art. 57, §2), “te laag organischekoolstofgehalte” (Art. 54) en “te lage zuurtegraad” (Art. 54). Anderzijds wordt bij het vaststellen van een te laag koolstofgehalte een leidraad gegeven voor het opstellen van het in dit kader bedoelde “advies” (Art. 54).

Het organischekoolstofgehalte (% OC) en de zuurtegraad (pH-KCl) zijn operationeel gedefinieerd in het “Compendium voor de monsterneming, meting en analyse in het kader van bodembescherming (BOC)”. Voor de analyses bedoeld onder Art. 57, §2 worden bemonsteringsdieptes van minstens 10 cm tot maximaal 30 cm onder het maaiveld toegestaan. Voor de analyses bedoeld onder Art. 54 worden bemonsteringsdieptes van minstens 23 cm tot maximaal 30 cm onder het maaiveld toegestaan.

3.2 ACTIEGRENZEN VOOR HET ORGANISCHEKOOLOSTOFGEHALTE

Tabel 1 geeft een overzicht van de actiegrenzen voor het percentage organische koolstof in de bodem vanaf wanneer de landbouwer in uitvoering van Art. 54 actie moet ondernemen om de landbouwgrond in goede landbouw- en milieuconditie te brengen door organische koolstof volgens het advies toe te dienen.

Tabel 1 : Actiegrenzen voor organische koolstof in functie van de textuur

Textuur	Actiegrenzen organische koolstof (% C)
zand	≤ 1,2
zandleem	≤ 1,0
leem	≤ 1,2
klei	≤ 1,6

3.3 ACTIEGRENZEN VOOR DE ZUURTEGRAAD

Tabel 2 geeft een overzicht van de actiegrenzen voor de zuurtegraad van de bodem vanaf wanneer de landbouwer in uitvoering van Art. 54 actie moet ondernemen om de landbouwgrond in goede landbouw- en milieuconditie te brengen door te bekalken.

Tabel 2 : Actiegrenzen voor de zuurtegraad in functie van de textuur

Textuur	Actiegrens zuurtegraad (pH-KCl)
zand	≤ 4,5
zandleem	≤ 5,5
leem	≤ 6,0
klei	≤ 6,5

3.4 OPTIMALE ZONE VOOR DE ZUURTEGRAAD

Tabel 3 geeft een overzicht van de optimale zones voor de zuurtegraad van de bodem vanaf wanneer een perceel – in combinatie met een organischekoolstofgehalte van 1,7% of meer - in aanmerking komt voor een verlaging van de erosiegevoeligheidsklasse (Art. 57, §2).

Tabel 3 : Optimale zone voor de zuurtegraad in functie van de textuur

Textuur	Optimale zone zuurtegraad (pH-KCl)
zand	5,0 - 6,0
zandleem	5,5 - 6,5
leem	6,5 - 7,5
klei	7,0 - 8,0

4 OPSTELLEN ADVIES ORGANISCHEKoolstofGEHALTE

Het belangrijkste bestanddeel van organische stof is koolstof. Het organischekoolstofgehalte (%OC) geeft inzicht in de hoeveelheid organische stof van een perceel. De beoordeling ervan gebeurt in functie van de textuur (zie § 3.2).

Door mineralisatie in de bodem wordt jaarlijks een hoeveelheid organische koolstof afgebroken. De gemiddelde jaarlijkse afbraak van organische koolstof in de bouwvoor voor bodems rond de actiegrens wordt gegeven in Tabel 4. De exacte hoeveelheid is afhankelijk van diverse factoren zoals de textuur, het koolstofgehalte, de bouwvoordikte, het aandeel jong organisch materiaal, de weersomstandigheden, ...

Tabel 4 : Gemiddelde jaarlijkse afbraak van organische koolstof in de bouwvoor (zand: 27,5 cm, zandleem: 30 cm, leem 25 cm en klei 30 cm) voor bodems rond de actiegrens voor organische koolstof.

Textuur	Actiegrenzen organische koolstof (% OC)	Jaarlijkse afbraak organische koolstof (kg OC/ha)
zand	≤ 1,2	1150
zandleem	≤ 1,0	975
leem	≤ 1,2	975
klei	≤ 1,6	1250

Om het organischekoolstofgehalte van een akker op peil te houden, is een regelmatige toediening van vers organisch materiaal noodzakelijk. Hoeveel een landbouwer moet toedienen, hangt af van het aandeel **effectieve organische koolstof** van het toegediende vers organisch materiaal. **Dit is de hoeveelheid aangevoerde organische koolstof die na één jaar nog in de bodem aanwezig is.**

Om het organischekoolstofgehalte op peil te houden, moet de aanvoer van effectieve organische koolstof even groot zijn als de natuurlijke afbraak. Bij een te laag gehalte aan organische koolstof moet de aanvoer aan effectieve organische koolstof gedurende meerdere jaren de afbraak (ruim) overschrijden. Bij een negatieve balans (aanvoer < afbraak) daalt immers het organischekoolstofgehalte in de bodem.

Tabel 5 geeft de in het kader van de conditionaliteit de verplichte minimaal jaarlijks toe te dienen hoeveelheid effectieve organische koolstof. Wanneer het organischekoolstofgehalte onder de actiegrens ligt, moet ieder jaar minstens de minimale dosis effectieve organische koolstof worden toegediend.

Tabel 5 : Verplichte minimale jaarlijkse aanbreng van effectieve organische koolstof bij een organischekoolstofgehalte onder de actiegrens

Textuur	Actiegrens organische koolstof (% OC)	Minimale jaarlijkse aanbreng effectieve organische koolstof (kg EOC/ha)
zand	≤ 1,2	1150
zandleem	≤ 1,0	975
leem	≤ 1,2	975
klei	≤ 1,6	1250

Tabel 6, Tabel 7, Tabel 8 en Tabel 9 geven een lijst van gewassen, groenbedekkers, mestsoorten en bodemverbeterende middelen met hun aanvoer van effectieve organische koolstof. Voor de gewassen is uitgegaan van een goed ontwikkeld gewas en voor de groenbedekkers werden drie inzaaidata in beschouwing genomen. De waarden van Tabel 6 en Tabel 7 zijn ook terug te vinden via <https://lv.vlaanderen.be/bedrijfsvoering/verzamelaanvraag/tabellen-bij-de-verzamelaanvraag-2024>

Het advies voor het organischekoolstofgehalte wordt naar de landbouwer gerapporteerd onder de vorm van een minimale jaarlijkse aanbreng van effectieve organische koolstof (kg C/ha). Aan de hand van de tabellen kan de landbouwer zelf het advies invullen.

Let op: bij het kiezen van een bemesting die voldoende effectieve organische koolstof aanvoert, moet de landbouwer ook rekening houden met het Mestdecreet. De nutriëntenaanvoer (N en P) door organische bemesting (dierlijke en andere bemesting) moet daarbij in rekening worden gebracht.

Tabel 6 : Lijst van gewassen (Tabel verzamelaanvraag 2024), gesorteerd volgens hun teeltcode en met een vastgelegd tijdstip voor inzaai groenbedekker, met hun aanvoer van effectieve organische koolstof per hectare.

Teeltcode	Omschrijving	Inzaai groenbedekker	EOC-aanvoer (kg/ha)
35	Triticale_stro inwerken ²	vroeg	1360
35	Triticale_stro afvoeren	vroeg	990
36	Spelt_stro inwerken ²	vroeg	1280
36	Spelt_stro afvoeren	vroeg	890
37	Boekweit	vroeg	760
39	Andere granen (bv. Mengkoren)	vroeg	760
42	Zonnebloempitten	gemiddeld	760
43	Sojabonen	laat	460
44	Andere oliehoudende zaden	vroeg	640
45	Olievlas (geen vezelvas)	vroeg	180
47	goudsbloem	laat	300
48	Deder/huttentut	vroeg	640
52	Tuinbonen	gemiddeld	460
53	Niet-bittere lupinen	vroeg	460
60	Grasland_1ste jaar aanliggen		660
	Grasland_2de jaar aanliggen		1440
63	Graskruiden mengsel_1ste jaar aanliggen		660
	Graskruiden mengsel_2de jaar aanliggen		1440
71	Voederbieten	laat	550
82	Braakliggend land met onderhoud	gemiddeld	400
91	Suikerbieten	laat	730
94	Snijbonen - vers	gemiddeld	460
96	Niet-eetbare tuinbouwgewassen	gemiddeld	300
100	niet ingezaaid akkerland	geen nateelt	0

² Deze waarde staat niet vermeld in de Tabel: aanbreng van organische koolstof via teeltplan <https://lv.vlaanderen.be/bedrijfsvoering/verzamelaanvraag/tabellen-bij-de-verzamelaanvraag-2024>

Teeltcode	Omschrijving	Inzaai groenbedekker	EOC-aanvoer (kg/ha)
201	Silomaïs	gemiddeld	470
202	Korrelmaïs	laat	1190
311	Wintertarwe_stro inwerken ²	vroeg	1370
311	Wintertarwe_stro afvoeren	vroeg	990
312	Zomertarwe_stro inwerken ²	vroeg	1200
312	Zomertarwe_stro afvoeren	vroeg	830
321	Wintergerst_stro inwerken ²	vroeg	1290
321	Wintergerst_stro afvoeren	vroeg	990
322	Zomergerst_stro inwerken ²	vroeg	1000
322	Zomergerst_stro afvoeren	vroeg	760
323	Brouwgerst_stro inwerken ²	vroeg	1290
323	Brouwgerst_stro afvoeren	vroeg	990
332	Zomerrogge_stro inwerken ²	vroeg	1270
332	Zomerrogge_stro afvoeren	vroeg	880
341	Winterhaver_stro inwerken ²	vroeg	1340
341	Winterhaver_stro afvoeren	vroeg	990
342	Zomerhaver_stro inwerken ²	vroeg	1340
342	Zomerhaver_stro afvoeren	vroeg	990
381	Sorghum	gemiddeld	760
382	Quinoa	gemiddeld	760
383	Gierst	gemiddeld	760
384	Kanariezaad	gemiddeld	760
391	Mengteelt van wintertarwe of andere wintergranen met vlinderbloemige winterteelt	vroeg	990
392	Mengteelt van zomergranen met vlinderbloemige zomerteelt (voedererwten of zomerveldbonen)	vroeg	760
395	Mengteelt van andere wintergranen met vlinderbloemige winterteelt	vroeg	990
396	Mengteelt van maïs en vlinderbloemige teelt	gemiddeld	715
451	Wintervlas (olievlas)	vroeg	180
511	Voedererwten (winterteelt)	vroeg	770
512	Voedererwten (zomerteelt)	vroeg	770
513	Drooggeogste erwten	vroeg	770
521	Winterveldbonen	vroeg	460
522	Zomerveldbonen	vroeg	460
523	Drooggeogste Vicia-bonen	vroeg	460
524	Drooggeogste Phaseolus-bonen	vroeg	460
541	Mengeelt wintertarwe of triticale en vlinderbloemigen	vroeg	760
542	Mengteelt andere granen en vlinderbloemigen	vroeg	760

Teeltcode	Omschrijving	Inzaai groenbedekker	EOC-aanvoer (kg/ha)
601	Zaaizaad grassen_1ste jaar	vroeg	660
	Zaaizaad grassen_2de jaar		1440
603	Zaaizaad graangewassen	vroeg	760
604	Zaaizaad olie- en vezelhoudende planten	vroeg	640
605	Zaaizaad groenten	vroeg	470
606	Zaaizaad voedergewassen	vroeg	500
634	Mengsel met overwegend Japanse haver en vlinderbloemigen	geen nateelt	1090
635	Mengsel met overwegend Japanse haver zonder vlinderbloemigen	geen nateelt	1090
638	Festulolium	geen nateelt	660
657	Gras in onderzaai		330
660	Grasluzerne 1ste jaar aanliggen	geen nateelt	660
	Grasluzerne 2de jaar aanliggen	geen nateelt	1440
661	Vlinderbloemigen in onderzaai		245
700	Grasklaver 1ste jaar aanliggen	geen nateelt	660
	Grasklaver 2de jaar aanliggen		1440
721	Eenjarige klaver	gemiddeld	660
722	Meerjarige klaver	gemiddeld	1440
731	Eenjarige luzerne	gemiddeld	660
732	Meerjarige luzerne	gemiddeld	1440
742	Voederwortelen	laat	370
743	Andere voedergewassen	gemiddeld	500
745	Mengsel van gras en vlinderbloemigen (andere dan grasklaver) 1ste jaar aanliggen	gemiddeld	660
	Mengsel van gras en vlinderbloemigen (andere dan grasklaver) 2de jaar aanliggen		1440
746	Voederrapen	laat	470
831	Erwten (andere dan droog geoogst) - industrie	vroeg	770
832	Tuin- en veldbonen (Vicia faba) - industrie	vroeg	460
856	Andere kruiden - industrie	gemiddeld	220
859	Peterselie - industrie	gem	220
860	Kervel - industrie	laat	220
863	Wortelpeterselie - industrie	laat	190
864	Basilicum - industrie	laat	220
865	Bieslook - industrie	laat	220
872	Andere hennep dan vezelhennep	gemiddeld	640
881	Engelwortel - vers	gemiddeld	370
882	Mariadistel	gemiddeld	370

Teeltcode	Omschrijving	Inzaai groenbedekker	EOC-aanvoer (kg/ha)
899	Rotatieteelt groentegewassen	gemiddeld	470
901	Aardappelen (geplande oogst vanaf 1/9)	gemiddeld	400
904	Aardappelen (geplande oogst voor 1/9)	vroeg	400
906	Zoete aardappel	laat	400
907	Aardappelen –gecertificeerd pootgoed	gemiddeld	400
908	Aardappelen - hoeveepootgoed	gemiddeld	400
921	Vezelvlas (bestemd voor vezelproductie)	vroeg	180
922	Vezelhennep (bestemd voor vezelproductie)	gemiddeld	640
923	Wintervlas (vezel en industriële toepassingen)	vroeg	180
931	Erwten (andere dan droog geoogst) - vers	vroeg	770
932	Tuin- en veldbonen (Vicia faba) - vers	gemiddeld	460
933	kikkererwten	laat	460
934	linzen	gemiddeld	460
951	Andere groenten - vers	gemiddeld	470
954	Andere niet-houtachtige sierplanten	gemiddeld	300
955	Graszoden	geen nateelt	150
956	Andere kruiden - vers	laat	220
957	Geneeskrachtige en aromatische planten en kruiden	laat	220
959	Peterselie - vers	laat	220
960	Kervel - vers	laat	220
961	Wortelpeterselie - vers verbruik	laat	190
964	Basilicum - vers verbruik	laat	220
965	Bieslook - vers verbruik	laat	220
972	Andere eenjarige fruitteelten	gemiddeld	470
983	Engelwortel - industrie	laat	370
4111	Winterkoolzaad	vroeg	700
4112	Winterraapzaad	vroeg	640
4121	Zomerkoolzaad	vroeg	640
4122	Zomerraapzaad	vroeg	640
6041	Zaaizaad wintervlas	vroeg	180
6301	zaaizaad wintertarwe of triticale	vroeg	990
8409	Pastinaak - industrie	laat	370
8410	Stamslabonen - industrie	gemiddeld	460
8411	Snijbonen - industrie	gemiddeld	460
8412	Flageolets (voor de boon) - industrie	gemiddeld	460
8456	Butternutpompoeien - industrie	laat	470
8511	Asperges - industrie	vroeg	570
8512	Spruitkool - industrie	laat	720

Teeltcode	Omschrijving	Inzaai groenbedekker	EOC-aanvoer (kg/ha)
8513	Sjalotten - industrie	vroeg	250
8514	Ajuinen (niet-vroege) - industrie	gemiddeld	250
8515	Witloof (voor het loof) - industrie	geen nateelt	270
8518	Kropsla - industrie	gemiddeld	190
8519	Spinazie - industrie	gemiddeld	250
8523	Bloemkool - industrie	laat	470
8524	Boerenkool - industrie	laat	470
8525	Broccoli - industrie	gemiddeld	540
8526	Chinese kool - industrie	gemiddeld	470
8527	Rode kool - industrie	laat	730
8528	Koolraap - industrie	laat	470
8529	Koolrabi - industrie	gemiddeld	470
8530	Raap - industrie	laat	470
8531	Radijs - industrie	gem	150
8532	Rode biet - industrie	gemiddeld	470
8533	Schorseneer - industrie	geen nateelt	370
8534	(Knol)venkel - industrie	laat	470
8535	Wortel (niet-vroege) (consumptie) - industrie	laat	370
8537	Andijvie - industrie	laat	190
8538	Prei - industrie	laat	380
8539	Bladselder - industrie	laat	550
8540	Witte kool - industrie	laat	530
8541	Courgettes - industrie	gemiddeld	470
8542	Veldsla - industrie	geen nateelt	150
8543	Knolselder - industrie	laat	550
8544	Ijsbergsla - industrie	gemiddeld	190
8545	Raketsla - Rucola - industrie	geen nateelt	190
8546	Savooikool - industrie	gemiddeld	660
8548	Groene selder - industrie	laat	550
8550	Rammenas - industrie	laat	470
8551	Bleekselder - industrie	laat	550
8552	Tomaten - industrie	laat	300
8553	Paprika - industrie	geen nateelt	300
8554	Komkommers - industrie	geen nateelt	300
8555	Aubergines - industrie	geen nateelt	300
8556	Pompoenen - industrie	geen nateelt	470
8557	Andere alternatieve slasoorten - industrie	laat	190
8559	Andere groenten - industrie	gemiddeld	470
8563	Ajuinen (vroege) - industrie	gemiddeld	250

Teeltcode	Omschrijving	Inzaai groenbedekker	EOC-aanvoer (kg/ha)
8564	Wortel (vroeg) (consumptie) - industrie	vroeg	370
8586	Artisjok - industrie	gemiddeld	370
8620	Andere kolen - industrie	gemiddeld	470
9409	Pastinaak - vers	gemiddeld	370
9410	Stamslabonen - vers	gemiddeld	460
9412	Flageolets (voor de boon) - vers	gemiddeld	460
9456	Butternutpompoeenen - vers	gemiddeld	470
9511	Asperges - vers	gemiddeld	570
9512	Spruitkool - vers	laat	720
9513	Sjalotten - vers	vroeg	250
9514	Ajuinen (niet vroeg) - vers	vroeg	250
9515	Witloof (voor het loof) - vers	gemiddeld	270
9516	Aardbeien	geen nateelt	250
9518	Kropsla - vers	vroeg	190
9519	Spinazie - vers	gemiddeld	250
9523	Bloemkool - vers	gemiddeld	470
9524	Boerenkool - vers	gemiddeld	470
9525	Broccoli - vers	gemiddeld	540
9526	Chinese kool - vers	gemiddeld	470
9527	Rode kool - vers	gemiddeld	730
9528	Koolraap - vers	gemiddeld	470
9529	Koolrabi - vers	gemiddeld	470
9530	Raap - vers	gemiddeld	470
9531	Radijs - vers	gemiddeld	150
9532	Rode biet - vers	gemiddeld	470
9533	Schorseneer - vers	gemiddeld	370
9534	(Knol)venkel - vers	gemiddeld	470
9535	Wortel (niet-vroeg) (consumptie) - vers	gemiddeld	370
9537	Andijvie - vers	gemiddeld	190
9538	Prei - vers	gemiddeld	380
9539	Bladselder - vers	laat	550
9540	Witte kool - vers	gemiddeld	530
9541	Courgettes - vers	gemiddeld	470
9542	Veldsla - vers	gemiddeld	150
9543	Knolselder - vers	laat	550
9544	Ijsbergsla - vers	gemiddeld	190
9545	Raketsla - Rucola - vers	geen nateelt	190
9546	Savooikool - vers	gemiddeld	660
9547	Potchrysanthen	laat	300

Teeltcode	Omschrijving	Inzaai groenbedekker	EOC-aanvoer (kg/ha)
9548	Groene selder - vers	laat	550
9550	Rammenas - vers	laat	470
9551	Bleekselder - vers	laat	550
9552	Tomaten - vers	geen nateelt	300
9553	Paprika - vers	geen nateelt	300
9554	Komkommers - vers	geen nateelt	300
9555	Aubergines - vers	geen nateelt	300
9556	Pompoenen - vers	laat	470
9557	Andere alternatieve slasoorten - vers	laat	190
9561	Witloofwortel	laat	270
9563	Ajuinen (vroeg) - vers	vroeg	250
9564	Wortel (vroeg) (consumptie) - vers	vroeg	370
9565	Jongplanten voor de sierteelt	gemiddeld	300
9566	Zaden voor de sierteelt	gemiddeld	300
9568	Plantgoed en teeltmateriaal van vlinderbloemige groenten	gemiddeld	460
9569	Plantgoed en teeltmateriaal van niet-vlinderbloemige groenten	gemiddeld	300
9570	Azalea	geen nateelt	300
9571	Begonia's voor de knol	laat	400
9572	Bloembollen en -knollen, andere dan begonia	laat	400
9575	Snijplanten < 5 jaar	gemiddeld	300
9577	Snijbloemen andere dan rozen < 5 jaar	gemiddeld	300
9578	Perk- en balkonplanten	geen nateelt	300
9585	Snijplanten >= 5 jaar	geen nateelt	300
9586	Artisjok - vers	gemiddeld	370
9620	Andere kolen - vers	gemiddeld	470
9724	Aardbeiplanten	vroeg	250
9811	Cichorei (inuline)	laat	270
9812	Cichorei (koffiesurrogaat)	laat	270
9821	Tabak	vroeg	470
9827	Weiland met oogstbare hoogstam bomen (> 200 bomen/ha) 1ste jaar	geen nateelt	660
	Weiland met oogstbare hoogstam bomen (> 200 bomen/ha) 2de jaar		1440
9828	Natuurlijk grasland met onderhoud 1ste jaar	geen nateelt	660
	Natuurlijk grasland met onderhoud 2de jaar		1440

Teeltcode	Omschrijving	Inzaai groenbedekker	EOC-aanvoer (kg/ha)
9829	Natuurlijk grasland zonder onderhoud 1ste jaar		660
	Natuurlijk grasland zonder onderhoud 2de jaar		1440

Tabel 7 : Lijst van groenbedekkers (Tabel verzamelaanvraag 2024) met hun aanvoer van effectieve organische koolstof per hectare. De aanvoer is gedifferentieerd in functie van het zaaitijdstip (zie Tabel 6).

Teeltcode	Groenbedekkers	Aanvoer effectieve organische koolstof (kg EOC/ha)		
		Vroege zaai	Gemiddelde zaai	Late zaai
34	Japanse haver	1090	575	115
98	Faunamengsel	550	285	80
331	Winterrogge	710	430	210
639	Snijrogge volledig ingewerkt	500	305	150
	Snijrogge gemaaid en afgevoerd in voorjaar	120	70	35
643	Gele mosterd	685	290	35
644	Lupinen	470	200	25
645	Facelia	575	245	30
646	Tagetes (Afrikaantje)	575	245	30
647	Andere niet-vlinderbloemige groenbedekker	575	245	30
648	Andere vlinderbloemige groenbedekker	575	245	30
649	Nyger	575	245	30
651	Nootzoetraapzaad	645	275	30
652	Komkommerkruid	575	245	30
653	Soedangras	830	430	125
654	Zwaardherik	360	150	15
655	Sareptamosterd	575	245	30
656	Bladrammenas	635	270	30
658	Mengsel met 1 of meer vlinderbloemige groenbedekkers	575	245	30
659	Mengsel van niet-vlinderbloemige groenbedekkers	575	245	30
723	Rode klaver	955	405	45
741	Voederkool (bladkool)	480	205	25
744	Mengsel van vlinderbloemigen	575	245	30
747	Wikke	500	215	25
9831	Bloemenmengsel	550	285	80
	Italiaans raaigras	915	470	135

Tabel 8 : Lijst van mestsoorten met hun aanvoer van effectieve organische koolstof (EOC) per 10 ton vers materiaal, gesorteerd volgens afnemende aanvoer van effectieve organische koolstof per 10 ton vers materiaal

Mestsoort	Aanvoer effectieve organische koolstof (ton EOC/10 ton vers materiaal)
Leghennenmest (droog)	1,48
Slachtkuikenmest	1,45
GFT-compost	1,32
Champost	1,21
Groencompost	1,10
Konijnenmest	0,61
Varkensstalmest	0,57
Paardenmest	0,52
Runderstalmest	0,46
Kippendrijfmest	0,20
Runderdrijfmest	0,15
Vleesvarkensdrijfmest (brijbakken)	0,12
Vleesvarkensdrijfmest (niet brijbakken)	0,12
Zeugendrijfmest	0,10
Kalverdrijfmest	0,02

Tabel 9 : Lijst van bodemverbeterende middelen met hun aanvoer van effectieve organische koolstof (EOC) per 10 ton vers materiaal, gesorteerd volgens afnemende aanvoer van effectieve organische koolstof per 10 ton vers materiaal

Bodemverbeterend middel	Aanvoer effectieve organische koolstof (ton EOC/10 ton vers materiaal)
Houtsnippers	1,425
GFT-compost	1,200
Groencompost	1,150

Het verplicht op te volgen advies in het kader van de conditionaliteit is een minimaal advies dat enkel gericht is op het in goede landbouw- en milieuconditie brengen van de landbouwgrond. De laboratoria zijn vrij een optimaal advies te formuleren dat hoger ligt dan het minimaal advies en dat verder specificeert onder welke vorm de effectieve organische koolstof bij voorkeur wordt toegediend.

5 RAPPORTERING

Het analyseverslag en advies worden aangeleverd (fysiek of digitaal) op briefpapier van het laboratorium met vermelding van minimaal de naam van het laboratorium en het adres.

Het analyseverslag wordt voorzien van de volgende verklaring:

“ [Naam Laboratorium] is als laboratorium erkend in de discipline bodem, deeldomein bodembescherming.”

Het analyseverslag bevat minimaal volgende elementen:

- naam en adres van de opdrachtgever
- coördinaten van het middelpunt van het bemonsterde deel van het perceel (GPS-coördinaten in WGS84)
- bemonsteringsdiepte (cm)
- bouwvoordiepte/vaste bemonsteringsdiepte
- datum van staalname en staalnemer
- datum van het analyserapport
- naam en handtekening van de verantwoordelijke van het laboratorium (mag ook digitaal)

Bij de rapportering van de waarden van het OC-gehalte en de pH-KCl wordt van de volgende eenheden gebruik gemaakt, met vermelding van de gebruikte methode:

- organische koolstofgehalte: %OC
- pH: pH eenheden

De beoordeling van het OC-gehalte en de pH-KCl en het bijbehorende advies worden als volgt gerapporteerd:

OC-gehalte: [waarde in % OC]	Methode: [vermelding van methode cfr. BOC]
Textuur: [zand/zandleem/leem/klei]	
CONDITIONALITEIT GLB:	
Minimumwaarde voor verlaging erosiegevoeligheidsklasse: 1,7%	
Actiegrenswaarde voor verplichte toediening organische koolstof volgens advies: [waarde]	
Advies: minimaal _____ kg effectieve organische koolstof per hectare jaarlijks toe te dienen	

pH-KCl: [waarde]	Methode: [vermelding van methode cfr. BOC]
Textuur: [zand/zandleem/leem/klei]	
CONDITIONALITEIT GLB:	
Optimale zone voor verlaging erosiegevoeligheidsklasse: [waarde] - [waarde]	
Actiegrenswaarde voor verplichte bekalking: [waarde]	
Bekalkingsadvies: minimaal.....zuurbindende waarde (zbu) per ha	

Een voorbeeld van adviesrapport wordt gegeven in bijlage 1. Dit ontwerp geeft aan welke informatie het laboratorium op een overzichtelijke manier aan de landbouwer moet meedelen. Het staat het laboratorium vrij om een andere lay-out te hanteren of de onderdelen in een bestaand advies te integreren.

pH-KCl: [waarde]	Methode: [vermelding van methode cfr. BOC]
Textuur: [zand/zandleem/leem/klei]	
CONDITIONALITEIT GLB:	
Optimale zone voor verlaging erosiegevoeligheidsklasse: [waarde] - [waarde]	
Actiegrenswaarde voor verplichte bekalking: [waarde]	
Bekalkingsadvies: minimaal zbw/ha	

In te vullen:

Datum	Bekalkingsdosis (zbw/ha)